

Optikai optimum

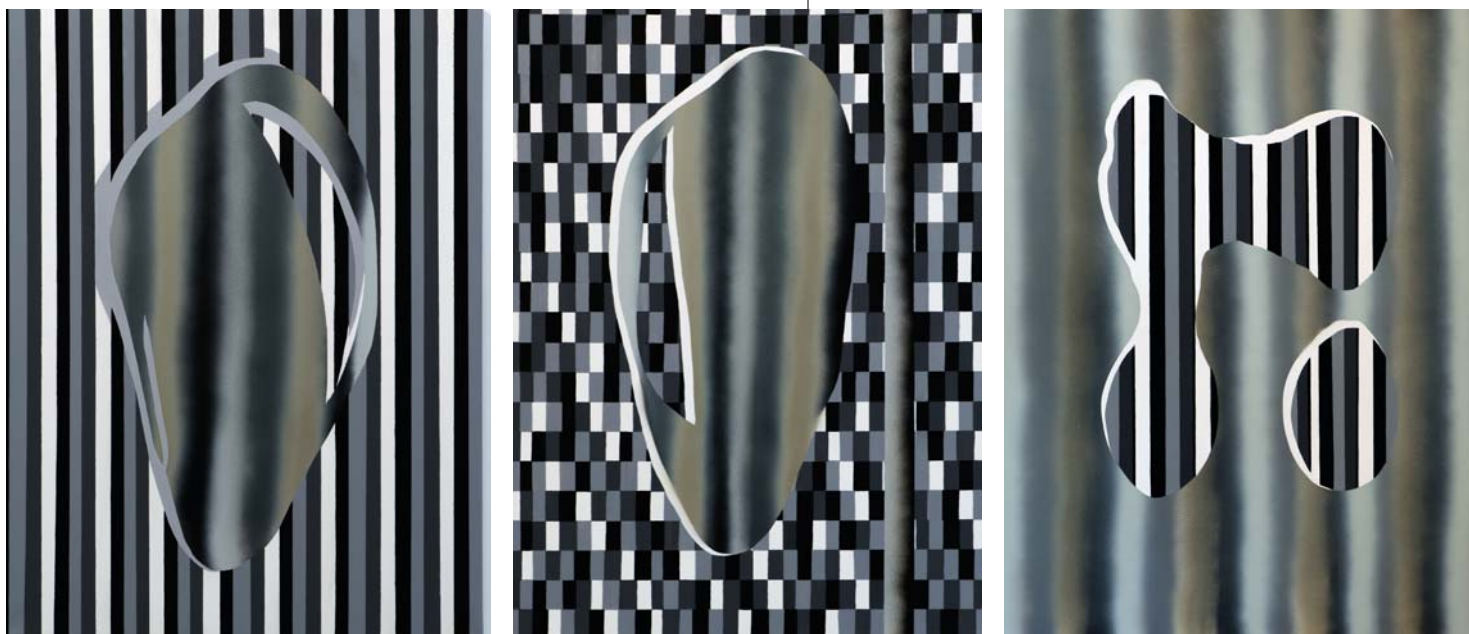
Somody Péter tárlata

Molnár Ani Galéria, 2017. V. 5. – VI. 30.

FENYVESI ÁRON

Fókusz. Milyen hétköznapi, egyszerűnek tűnő, patikamérlegén kimért szó! Letisztítja és megragadhatóvá teszi a látás végtelenül komplex mechanizmusát anélkül, hogy a részletekkel unatka minket. A szó jelen esetben maga is pont olyan, mint az a mechanizmus, amelynek a leírására használjuk. Persze vannak itt a fókuszon kívül olyan más kulcsszereplők is a látásban, mint a fény, a retina, a csapok, a pálcák, a törőerősség, a receptorok, az impulzusok, a mentális kép. Persze ködösíték én is, tudom. Hókusz-fókusz. Amúgy minden dolog, ami rajtunk kívül van, minden pillanatban ugyanúgy tömör és éles – hiszen a fény is megtörik rajtuk, máskülönben nem látnánk semmit belőlük. Objektíve egyébként maximum légköri jelenségek szólhatnak bele az

Ehhez sok részlet felett szemet kell hunynunk. A fókusz nem tud multitaskingolni. Fókusz nélkül valószínűleg képtelenek lennénk feldolgozni az információkat. De ez már lehet, hogy csak az én monomániás olvasatom. A fókusz értelmez és szerkeszt is tehát, nem csak érzékel; és a fókusz az, ami ott lapul lassan két évszázada a modernitás művészeti narratívája mögött, már ha elfogadjuk az impresszionizmusnak mint a modernizmus genezisének a maximáját. Tény hogy a később impresszionistának nevezett festők kezdték el először igazán komolyan foglalkoztatni a szem focus pullerjét. Ezzel a gesztussal pedig az emberi érzékelés értelmezése és a mentális képek felé terelték későbbi kollégáik művészeti érdeklődését, akik persze sokkal absztraktabbak, analitikusabbak és problémafókuszúbbak voltak már náluk.

SOMODY PÉTER:
Fókuszatlan, 2017,
akril, vászon, 80x60 cm

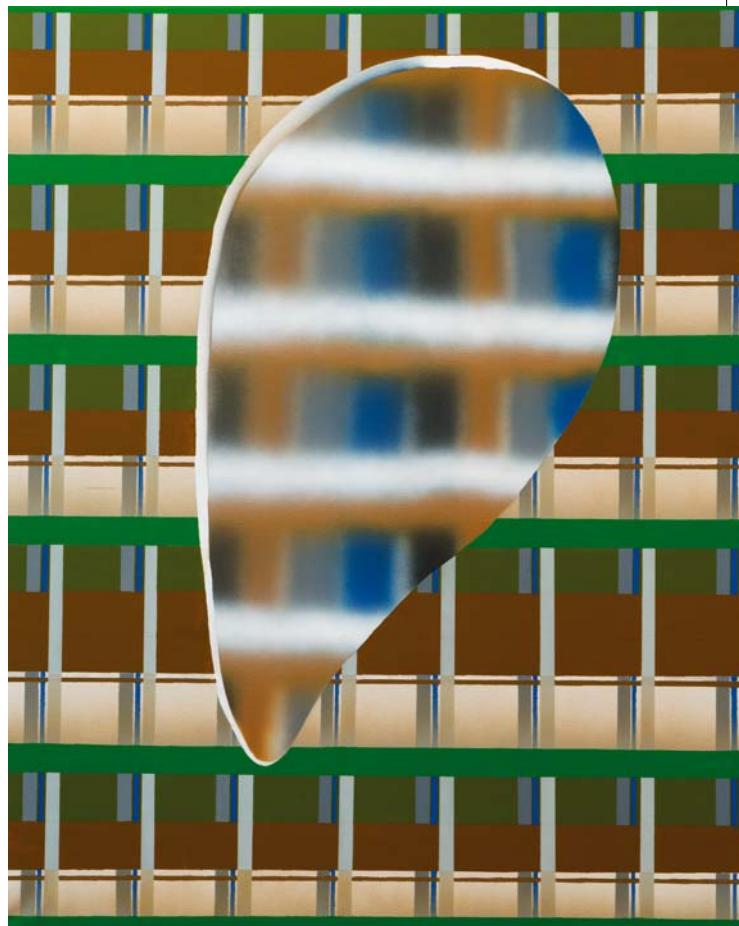
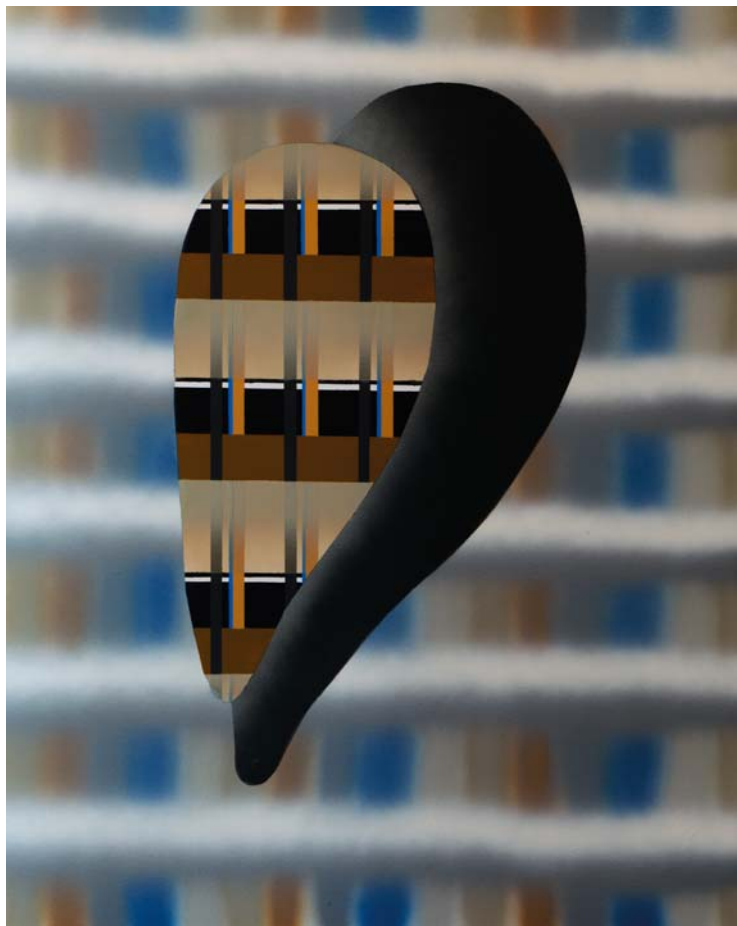
SOMODY PÉTER:
Fókuszatlan III., 2017,
akril, vászon, 80x60 cm

SOMODY PÉTER:
Fókuszatlan II., 2017,
akril, vászon, 80x60 cm

észlelésünkbe azáltal, hogy közénk és a dolgok közé furakszanak, mint egy giccses instagramfilter, de ez most mindegy is, ha nem vagyunk impresszionisták.

Az életlenséget a mi recepciónk projektálja bele a világba, éppen azért és avégett, hogy képessé váljunk a részletek komplexitásának befogadására. Kihelyezünk egy hibát, hogy a furcsa ellentmondásos, kontrasztos és dichotóm természetű érzékelésünk képes legyen a komplexitást, ha úgy tetszik a tökéletességet éppen a hiba fénytörésében befogadni.

De most már kezdek túl messzire kerülni fókuszfronton *Somody Péter* kiállításának a tárgyától. Hiszen Somody Péter nem csak kiállítása címében keresi a fókuszt. Talált is kettőt, másrészt ez az optikai motívum adja a sorozatait összekapcsoló kiállítás értelmezési vezérnarratíváját is. Ráadásul nem is csak a szimpla, hanem a kettős fókusz kifejezést tűzi kiállítás lakkplexijeire, ami bár bio-optikai szempontból elég elképzelhetetlen jelenség, de képzőművészeti szempontból abszolút módon kiaknázható produktív ellentmondás, jelenés.

foró: Berényi Zsuzsa

A kettős fókusz egyébként azért különösen találó és mindenekelőtt pontos cím, mert ha fantáziálásaim nem tévesztenek ezen a döntő ponton nagyon célt, akkor a szemünk számára elkenődöttnek, elmosódottnak tűnő festményrészletek, felületek amúgy soha nem is voltak élesek. Azért sem, mert a művész egy szórópisztollyal eleve ilyen formát adott, kölcsönzött nekik, tehát nem egy hengerelés szemtanúi vagyunk, nem egy fizikailag optimálisan befogadható formát dolgozott fel a művész vagy torzított el, hanem ezeknek a felületnek eleve ez az optikai optimuma. Vagyis a fókusz tényleg kettős vagy még többes, hiszen a képek éles részleteire élesen fókuszálunk, az életleneknek hatók pedig valójában nem életlenek, hiszen nem is létezett soha élesebb formájuk, magyarán így élesek, ahogy vannak. Pont, mint a világ dolgai, ahogyan mi soha nem láthatjuk őket, hiszen a szülő fókuszunk szűri és torzítja őket. Somody Péter képeiről tehát annyi biztosan elmondható, hogy olyan módon jelenítik meg a dolgokat, ahogyan mi azokat más formában, más keretek között képtelenek lennénk látni. Ez művészetdefiníció is lehetne bizonyos szempontból.

De van itt sok más aspektusa is a művészetnek, ami mellett nem illene szó nélkül elmenni. Ilyen a 2017-es képek a korábbinál visszafogottabb színvilága, ami talán szintén a monokróm szürkéjébe hajló erősebb, problémacentrikusabb fókuszra hivatott elősegíteni. És vannak azért már korábról derengő, ismerősebb

biomorf formák, organikus kontúrok, melyek a halszállak csíkos szürke zónája elé, mögé, közé tagozódnak (*Fókuszatlan I–III.*). Persze mindenütt fontosak a csúsztatások, a háttér-előtér dinamikája, a lakk-képeknél is, melyek e kiállítás keretein belül kicsit átértelmeződnek rétegelt és dinamikus optikai experimentumokká. Szóval itt van minden Somody Péter vizuális grammatikai eszköztárából. Csak másként megszemélyesíthetők adott esetben a részletek, hiszen kiragadhatunk olyan elemeket a sorozatokból, amelyek architektonizálhatóak, mint a *Nagyítás*-sorozat darabjai, vagy éppen „szellőzőráncosíthatók”, mint a *Friss hajtság* című kép. De itt van Somody eddig életművének organikus és lírai absztrakt eleme egyszerre, nem melleleg pedig minden tüéles, fókuszált és a részletek tanulmányozására termett.

SOMODY PÉTER:
Nagyítás, 2017,
akril, vászon, 100x80 cm

SOMODY PÉTER:
Loupe, 2017,
akril, vászon, 100x80 cm

foró: Berényi Zsuzsa

SOMODY PÉTER:
Kettős fókusz, 2016,
lightbox, 100x75 cm